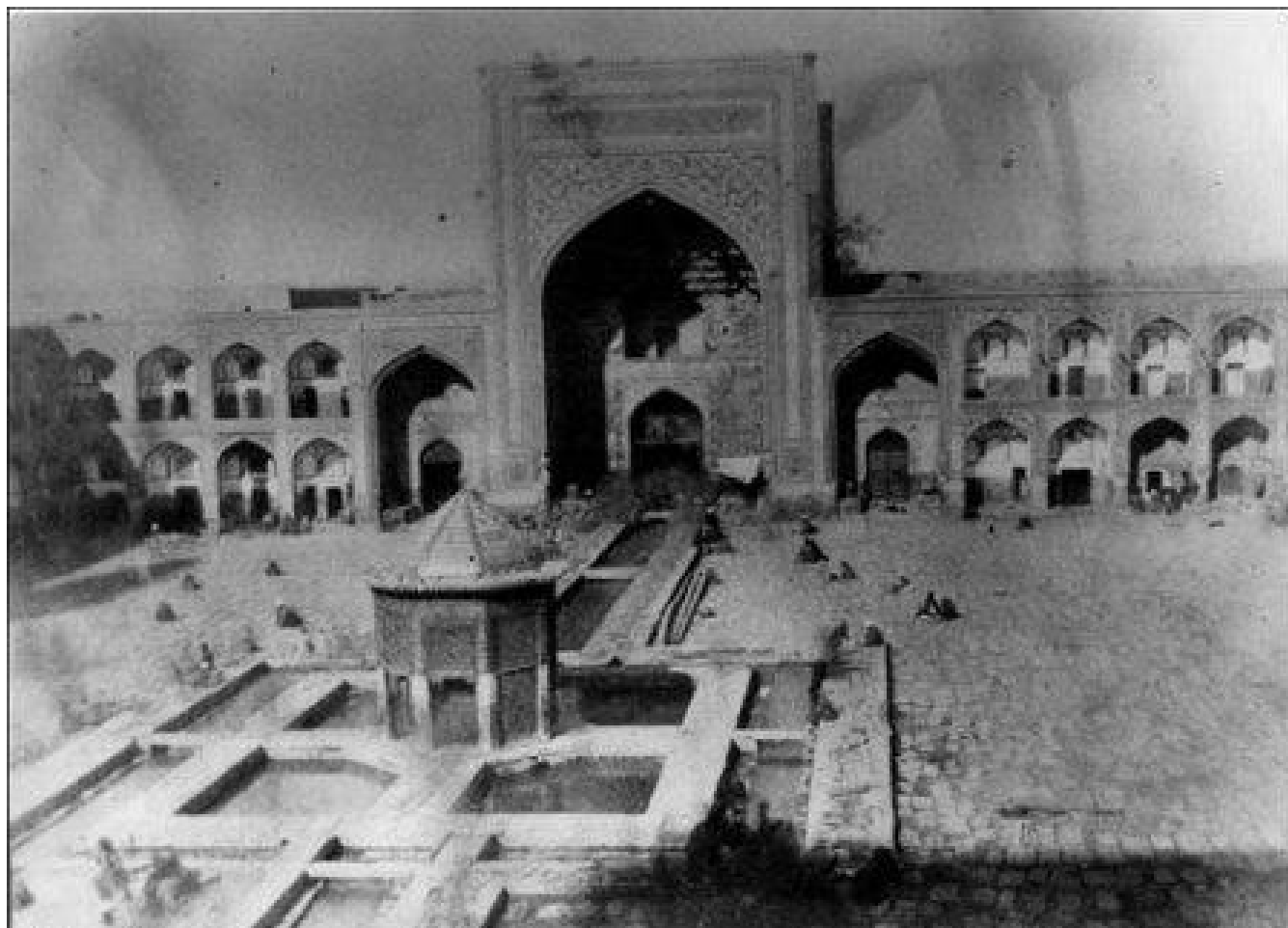

ماجرای سقاخانه اسماعیل طلا +عکس

۵ شهریور ۱۳۹۴ ساعت ۱۷:۳۳

آب سقاخانه اسماعیل طلایی از طریق چشمه‌ای به نام چشمه گیلاس در فاصله ۴۸ کیلومتری مشهد امروز تامین می‌شد...

کاسه‌های برنجی طلایی رنگ را زیر شیر آب می‌گرفتیم و بعد از گفتن بسم... چشم‌ها را می‌بستیم و به نیت تبرک و شفا، آب را سر می‌کشیدیم. زائران قدیمی حرم رضوی کاسه‌های برنجی سقاخانه صحن عتیق را خوب به یاد دارند. چند سالی است که به دلایل بهداشتی، ظروف برنجی جمع شده و جایش، لیوان‌های یکبار مصرف در اطراف شیرهای آب سقانه جانمایی شده و برای سهولت دسترسی به زائران به آب و کثرت جمعیت، شیرهای آب سقاخانه نیز اتومات شده است اما هنوز همان رسم همیشگی در بین زائران وجود دارد، بسم... گفتن قبل از نوشیدن به نیت تبرک و تیمن.

سقاخانه در معماری سنتی ایرانی، فضاهای کوچکی در معابر عمومی است که اهالی و کسبه برای آب دادن به رهگذران تشنه، آن را درست می‌کردند. سقاخانه معمولاً ظروف سنگی بزرگی بود که آب آشامیدنی را در آنها ریخته می‌ریختند و پیاله‌هایی را با زنجیر به آنها می‌بستند. بانیان سقاخانه به قصد ثواب بردن و سیراب کردن تشنگان، اقدام به ساخت و نگه داری آنها می‌کردند. برخی سقاخانه‌ها دائمی بودند و برخی دیگر در زمانهای خاص بویژه در ایام عزاداری محرم برپا می‌شدند. برای اینکه رهگذران در شب بدانند که سقاخانه کجاست تا رفع تشنگی کنند، در اطراف آن نیز شمع‌هایی را روشن می‌کردند. در تهران رسم بود، کسانی که نذر و نیازی داشتند هر شب جمعه، شمع‌هایی را در سقاخانه‌ها روشن می‌کردند. از میان سقاخانه‌هایی که وجود دارد، سقاخانه اسماعیل طلای حرم مطهر از معروف‌ترین‌هاست. سقاخانه اسماعیل طلا، جا گرفته در مرکز صحن عتیق روبروی پنجره فولاد، سابقه‌ای طولانی دارد و از قدیمی‌ترین سقاخانه‌هاست. سنگ بنای این سقاخانه را نادرشاه افشار نهاد و یکی از فرماندهان فتحعلی شاه، بهای روکش طلای آن را پرداخت.

ماجرا از این قرار است که بین سال‌های ۱۱۴۴ تا ۱۱۴۵ق به دستور نادرشاه افشار سنگابی یکپارچه از سنگ مرمر که از جنگ هرات به غنیمت گرفته بود را در کنار جوی آبی که آن زمان از وسط صحن عتیق عبور می‌کرده نصب می‌شود تا مردم برای رفع تشنگی از آب درون این سنگ که سه کر گنجایش داشته، استفاده کنند.

چند سال بعد، یکی از سرداران فتحعلی شاه که جان وی را از خطری احتمالی نجات می دهد. آن زمان از طرف یکی از دول خارجه، بسته‌ای به عنوان هدیه به دربار می رسد و شاه قصد گشودن آن را می کند اما اسماعیل خان که بسته را مشکوک می بیند درخواست دارد این کار در محوطه کاخ به وسیله خدمتگذاران انجام شود تا احتمال سوء قصد از شاه دور بماند. اتفاقاً هنگام بازکردن، بسته منفجر می شود. شاه به رسم پادشاه از دو اندیشی وی، هم وزن اسماعیل خان به او طلا اهدا می کند. او این طلاها را صرف ساختن جایگاه آن سنگاب می کند تا گنبد و پایه های سقاخانه با روکشی از طلا مزین شود. از آن زمان سقاخانه را «سقاخانه اسماعیل طلائی» نام می گذارند. این سردار اهل مهدی شهر (سنگسر) سمنان بر فراز سنگاب پوششی هشت ضلعی و سقفی گنبدی شکل بنا و آن را طلا کاری می کند. سقف گنبدی شکل سقاخانه بر روی پایه‌هایی از سنگ مرمر کنده کاری شده و کاشی قرار دارد و سطح آن از بالای کاشی پایه‌ها با خشت‌های مطلا و پیرامون آن با اسماء... تزیین شده است.

در

گذشته آب سقاخانه اسماعیل طلائی از طریق چشمه‌ای به نام چشمه گیلان در فاصله ۴۸ کیلومتری مشهد امروز تامین می‌شد. بسیاری از زائران با آوردن قمقمه های خالی از این آب را برای تبرک و تیمن و بردن آن به شهر خود برمی دارند.

بسیارند آنها که با دلی صاف، آبی از سقاخانه حرم امام رضا (ع) به نیت شفای بیمارشان برده اند، بسیاری از آنها که برای روشنی قلب و روحشان، جرعه از این آب را نوشیده اند، بسیاری از آنها که به جای شمع، نذری کرده اند برای روشنایی اطراف سقاخانه و

لیوان هایی که در اختیار زائران قرار می گیرد و بسیارند آنها که هنوز به یاد لب تشنه حسین و مشک پر خون سقای کربلا و گلوی خشک شهید شش ماهه عاشورا، آب را با بغض و اشک می نوشند، در حرم امام رضا (ع) یه یاد جدشان امام حسین (ع) و مگر چنین آبی، جز روشنی است!؟

منبع: عقیق

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۳۱۳۷۳/عکس-طلا-اسماعیل-سقاخانه-ماجرای>